

PAWEŁ SANKIEWICZ

Profesor Jacek Banaszkiewicz uhonorowany
Nagrodą Lednickiego Orła Piastowskiego
Professor Jacek Banaszkiewicz Honoured
with the Lednica Piast Eagle Award

Nagroda Lednickiego Orła Piastowskiego jest wyróżnieniem przyznawanym osobom szczególnie zasłużonym w badaniach nad dziejami dynastii piastowskiej, ochronie jej dziedzictwa oraz upowszechnianiu wiedzy o początkach państwa polskiego. Nagroda nawiązuje do symbolu orła, jednego z najwcześniejszych znaków polskiej tradycji państwowej i heraldycznej. Wręczenie jej na Ostrowie Lednickim, miejscu ściśle związanym z kształtowaniem struktur władzy wczesnopiastowskiej, nadaje wyróżnieniu wyjątkowy wymiar historyczny. „Święta Wyspa”, na której zachowały się pozostałości monarszej rezydencji, stanowi materialne świadectwo włączenia młodego państwa polskiego w krąg kultury zachodnioeuropejskiej i pozostaje punktem odniesienia dla współczesnych badań nad początkami polskiej państwowości.

Nagroda została ustanowiona w 2009 roku decyzją Zarządu Województwa Wielkopolskiego. Kapituła Nagrody, działająca pod nadzorem Marszałka Województwa Wielkopolskiego, składa się z przedstawicieli środowiska naukowego, kościelnego, muzealnego i konserwatorskiego. W 2025 roku zasiadali w niej: ksiądz arcybiskup Wojciech Polak – Metropolita Gnieźnieński Prymas Polski; ksiądz arcybiskup Zbigniew Zieliński – Metropolita Poznański; prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska – Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; prof. dr hab. Krzysztof Mikulski – Prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego; dr Andrzej Kowalczyk – Dyrektor Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy oraz dr Paweł Sankiewicz – sekretarz Kapituły.

Laureatem 17. edycji Nagrody został prof. dr hab. Jacek Banaszkiewicz. Wniosek o jego uhonorowanie złożył prof. dr hab. Zbigniew Dalewski z Instytutu Historii PAN, podkreślając dorobek naukowy Laureata w dziedzinie mediewistyki, nowatorskie spojrzenie na tradycję dynastyczną oraz wkład w rozwój polskiej humanistyki. Kapituła pozytywnie zaopiniowała wniosek, a decyzję zatwierdził

Ryc. 1. Przemówienie Marka Woźniaka – Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Fot. J. Wieczorek

FIG. 1. Speech being given by Marek Woźniak – Marshal of the Wielkopolska Voivodeship. Photo by J. Wieczorek

Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Marek Woźniak. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 5 czerwca 2025 roku w reliktach preromańskiego palatium na Ostrowie Lednickim, a statuetkę Laureatowi wręczył osobiście Marszałek Województwa.

Prof. Jacek Banaszkiewicz należy do czołowych badaczy średniowiecznych źródeł pisanych. W swoich studiach łączy tradycyjną analizę historyczną z perspektywą antropologiczną, interpretując zapisy kronikarskie nie tylko jako relacje wydarzeń, lecz także jako świadectwa mentalności i wyobrażeń epoki. Jego badania, łączące rzetelność naukową z oryginalną interpretacją symbolicznych fundamentów władzy, na trwałe wpisały się w historiografię średniowiecza i pogłębiły rozumienie początków państwowości polskiej. Szczególne miejsce w dorobku naukowym Profesora zajmują studia nad początkiem rodu Piastów, genezą mitu założycielskiego oraz rolę narracji w budowaniu autorytetu władcy. Jego monograficzne prace, w tym *Podanie o Piaście i Popielu* oraz *Polskie dzieje bajeczne Mistrza Wincentego Kadłubka*, stały się impulsem do na nowo podjętych dyskusji w polskiej mediewistyce. Profesor, zawodowo związany z Instytutem Historii

Ryc. 2. Laureat po zasadzeniu pamiątkowego dębu. Fot. P. Sankiewicz

FIG. 2. The laureate after planting a commemorative oak tree. Photo by P. Sankiewicz

PAN oraz Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, przez lata kształcił kolejne pokolenia badaczy, pełniąc funkcje promotora i recenzenta w postępowaniach naukowych. Aktywnie popularyzuje historię średniowiecza poprzez wykłady oraz udział w debatach i programach edukacyjnych.

Tradycyjnie, po oficjalnej części uroczystości, prof. Banaszkiewicz upamiętnił wyróżnienie pana Profesora zasadzeniem pamiątkowego dębu w Dąbrowie Laureatów Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. Gest ten symbolizuje ustawiczość badań nad początkami państwa polskiego, ciągłość troski o dziedzictwo Piastów oraz odpowiedzialność za pielęgnowanie pamięci historycznej. Drzewo zasadzone z taką intencją pełni rolę symbolicznego świadectwa, przypominając kolejnym pokoleniom o znaczeniu nauki dla zachowania tożsamości narodowej.

otrzymano (received): 4.11.2025; zaakceptowano (accepted): 12.11.2025

dr Paweł Sankiewicz
Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy
Dział Głównego Inwentaryzatora
Dziekanowice 32
62-261 Lednogóra
e-mail: pawel.sankiewicz@lednica.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-1655-4417>